

S U M M A R I U M.

Insequenti die Telemachus, patre in urbem ablegato, ipse eodem proficiscitur (1-30); statimque ex domo, salutatis Euryclea et matre, properat in forum, ut Theoclymenum hospitem adducat (31-83). Hunc ubi epulis excepit, matri enarrat ordinem peregrinationis, quaeque a Menelao audierat: simul Theoclymenus reginae propinquum Ulyssis reditum praedicit (84-165). Ibi coenam apparantibus prociis supervenit ille, ab Eumaeo ductus, primum a Melanthio caprario iniuria affectus (166-289). Ad aulam quum accesserunt, canis domesticus Argus, agnito domino, repente moritur (290-327). Iam ipsam domum ingressus, a convivis ambiendo cibos mendicat; quos et Telemachus praebet et prociis sed Antinous eum conviciis consecatur et ingesto scabello, non sine indignatione ceterorum procorum (328-491). Quam ob contumeliam diras Antinoo imprecata Penelope, ad se arcessit virum, si quid forte de Ulysse cognoverit: is autem in colloquium venturum sese ad vesperam pollicetur (492-584). Eodem tempore in agrum redit Eumaeus, manente Ulysse (585-606).

Ο Δ Υ Σ Σ Ε Ι Α Σ Ρ.

Τηλεμάχου ἐπάνοδος εἰς Ἰθάκην.

Ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
δὴ τότ' ἔπειθ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θείοιο·
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει,
ἄστυδε ἰέμενος, καὶ ἔὸν προσέειπε συβώτην·

Ἄτι, ἦτοι μὲν ἐγὼν εἴμι' ἐς πόλιν, ὄφρα με μήτηρ
ὄψεται· οὐ γάρ μιν πρόσθεν παύσεσθαι οἴω
κλαυθμοῦ τε συγεροῖο, γόοιό τε δακρυόεντος,
πρὶν γ' αὐτόν με ἴδῃται· ἀτὰρ σοίγ' ὦδ' ἐπιτέλλω.
τὸν ξεῖνον δύστηνον ἄγ' ἐς πόλιν, ὄφρ' ἂν ἐκεῖθι
δαῖτα πτωχεύῃ· δώσει δέ οἱ, ὅς κ' ἐθέλησιν,
πύρρον καὶ κοτύλην· ἐμὲ δ' οὐπὼς ἔστιν ἅπαντας
ἀνθρώπους ἀνέχεσθαι, ἔχοντά περ ἄλγεα θυμῷ.
ὁ ξεῖνος δ' εἶπερ μάλα μηνίει, ἄλγιον αὐτῷ
ἔσσειται· ἦ γὰρ ἐμοὶ φίλ' ἀληθέα μυθήσασθαι.

5

10

15

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

ὦ φίλος, οὐδέ τοι αὐτὸς ἐρύκεσθαι μενεαίνω·
πτωχῶ βέλτερόν ἐστι κατὰ πτόλιν, ἢ κατ' ἀγρούς,
δαῖτα πτωχεύειν· δώσει δέ μοι, ὅς κ' ἐθέλησιν.

20 οὐ γὰρ ἐπὶ σταθμοῖσι μένειν ἔτι τηλίκος εἰμί,
ὥστ' ἐπιτειλαμένῳ σημάντορι πάντα πιθέσθαι·
ἀλλ' ἔρχεν· ἐμὲ δ' ἄξει ἀνήρ ὅδε, τὸν σὺ κελεύεις,
αὐτίκ', ἐπεὶ κε πυρὸς θερέω, ἀλέη τε γένηται.

αἰνῶς γὰρ τάδε εἶματ' ἔχω κακά· μή με δαμάσση
25 στίβη ὑπηοίη· ἕκαθεν δέ τε ἄστνυ φάτ' εἶναι.

Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ διὰ σταθμοῖο βεβήκει,
κραιπνὰ ποσὶ προβιβάς· κακὰ δὲ μνηστῆρσι φύτευεν.
αὐτὰρ ἐπεὶ ὃ' ἴκανε δόμους εὐναιετάρωντας,
ἔγχος μὲν στήσε πρὸς κίονα μακρὸν ἐρείσας,

30 αὐτὸς δ' εἶσω ἴεν, καὶ ὑπέρβη λάϊνον οὐδόν.

Τὸν δὲ πολὺν πρότῃ εἶδε τροφὸς Εὐρύκλεια,
κῶεα καστορνῦσα θρόνοις ἐνὶ δαιδαλέοισιν.
δακρύσασα δ' ἔπειτ' ἰθὺς κίεν· ἀμφὶ δ' ἄρ' ἄλλαι
δμῶαὶ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος ἠγερέθοντο,

35 καὶ κύνεον ἀγαπαζόμεναι κεφαλὴν τε καὶ ὤμους.

Ἢ δ' ἴεν ἐκ θαλάμοιο περιφρῶν Πηνελόπεια,
Ἀρτέμιδι ἱκέλη ἢ χροσέῃ Ἀφροδίτῃ·

ἀμφὶ δὲ παιδὶ φίλῳ βάλε πῆγχεε δακρύσασα·

κύνσε δὲ μιν κεφαλὴν τε καὶ ἄμφω φάεα καλά,

40 καὶ ὃ' ὀλοφυρομένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἥλθες, Τηλέμαχε, γλυκερὸν φάος. οὐ σ' εἶ
ἔγωγε

ὄψεσθαι ἐφάμην, ἐπεὶ ὄχθο νηὶ Πύλονδε

λάθρη, ἔμευ ἀέκητι, φίλου μετὰ πατρός ἀκουήν.
 ἀλλ' ἄγε μοι κατάλεξον, ὅπως ἦντησας ὀπωπιῆς.

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα· 45
 μήτερ ἐμή, μή μοι γόον ὄρνυθι, μηδέ μοι ἦτορ
 ἐν στήθεσσιν ὄρνυε, φυγόντι περ αἰπὺν ὄλεθρον·
 ἀλλ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἔλουσα,
 [εἰς ὑπερῷ] ἀναβάσα σὺν ἀμφιπόλοισι γυναιξίν],
 εὐχεο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας 50
 ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἀντιτα ἔργα τελέσση.

αὐτὰρ ἐγὼν ἀγορήν ἐξελεύσομαι, ὄφρα καλέσω
 ξεῖνον, ὅτις μοι κεῖθεν ἄμ' ἔσπετο δεῦρο κίοντι.
 τὸν μὲν ἐγὼ προὔπεμψα σὺν ἀντιθέοις ἐτάροισιν·
 Πείραιον δέ μιν ἠνώγεα προτὶ οἶκον ἄγοντα 55
 ἐνδυκῶς φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰσόκεν ἔλθω.

Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν· τῇ δ' ἀπτερος ἔπλετο μῦθος.
 ἢ δ' ὕδρηναμένη, καθαρὰ χροῖ εἶμαθ' ἔλουσα,
 εὐχετο πᾶσι θεοῖσι τεληέσσας ἑκατόμβας
 ῥέξειν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς ἀντιτα ἔργα τελέσση. 60

Τηλέμαχος δ' ἄρ' ἔπειτα δι' ἐκ μεγάροιο βεβήκει,
 ἔγχος ἔχων· ἅμα τῶγε κύνες πόδας ἀργοὶ ἔποντο.
 θεσπεσίην δ' ἄρα τῶγε χάριν κατέχευεν Ἀθήνη·
 τὸν δ' ἄρα πάντες λαοὶ ἐπερχόμενον θηεῦντο.
 ἀμφὶ δέ μιν μνησιτῆρες ἀγήρορες ἠγερέθοντο, 65
 ἔσθλ' ἀγορεύοντες, κακὰ δέ φρεσὶ βυσσοδόμενον.
 αὐτὰρ ὃ τῶν μὲν ἔπειτα ἀλεύατο πολὺν ὄμιλον,
 ἀλλ', ἵνα Μέντωσ ἦστο καὶ Ἀντιφος ἠδ' Ἀλιθέρσης,
 οἶτε οἱ ἐξ ἀρχῆς πατρώϊοι ἦσαν ἐταῖροι,
 ἔνθα καθέξει ἰών· τοὶ δ' ἐξερέεινον ἕκαστα. 70
 τοῖσι δὲ Πείραιος δουρικλυτὸς ἐγγύθεν ἦλθεν,

ξεῖνον ἄγων ἀγορήνδε διὰ πτόλιν· οὐδ' ἄρ' ἔτι δῖν
 Τηλέμαχος ξείνοιο ἐκάς τράπετ', ἀλλὰ παρέστη.
 τὸν καὶ Πείραιος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπεν·

75 Τηλέμαχ', αἰψ' ὄτρυνον ἐμὸν ποτὶ δῶμα γυναῖκας,
 ὡς τοι δῶρ' ἀποπέμψω, ἃ τοι Μενέλαος ἔδωκεν.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα·
 Πείραι', οὐ γάρ τ' ἴδμεν, ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
 εἴ κεν ἐμὲ μνηστῆρες ἀγήνορες ἐν μεγάροισιν

80 λάθρη κτείναντες, πατρώϊα πάντα δάσωνται,
 αὐτὸν ἔχοντά σε βούλομ' ἐπανρέμεν, ἢ τινα τῶνδε·
 εἰ δέ κ' ἐγὼ τούτοισι φόνον καὶ Κῆρα φυτεύσω,
 δῆ τότε τοι χαίροντι φέρειν πρὸς δῶματα χαίρων.

Ὡς εἰπων, ξεῖνον ταλαπείριον ἤγεν ἐς οἶκον.

85 αὐτὰρ ἐπεὶ ὃ' ἵκοντο δόμους εὐναιετάοντας,
 χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
 ἐς δ' ἀσαμίνθους βάντες εὐξέστας λούσαντο.

τοὺς δ' ἐπεὶ οὖν δμῳαὶ λούσαν, καὶ χρῖσαν ἐλαίῳ,
 ἀμφὶ δ' ἄρα χλαίνας οὐλας βάλλον ἠδὲ χιτῶνας·

90 ἔκ ὃ' ἀσαμίνθου βάντες, ἐπὶ κλισμοῖσι κάθιζον.
 χέρονιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα
 καλῆ, χρυσεῖη, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
 νύφασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
 σῆτον δ' αἰδοίῃ ταμίῃ παρέθηκε φέρουσα,

95 εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαρίζομένη παρεόντων.
 μήτηρ δ' ἀντίον ἴξε παρὰ σταθμὸν μεγάροιο,
 κλισμῶν κεκλιμένη, λέπτ' ἠλάκατα στρωφῶσα.

οἱ δ' ἐπ' ὄνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἵαλλον.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,

100 τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε περίφρων Πηνελόπεια·

Τηλέμαχ', ἦτοι ἐγὼν ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα
 λέξομαι εἰς εὐνήν, ἣ μοι στονόεσσα τέτυκται,
 αἰεὶ δάκρυσ' ἐμοῖσι πεφυρμένη, ἐξ οὗ Ὀδυσσεύς
 ὄχθεθ' ἀμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἐς Ἴλιον· οὐ δέ μοι ἔτλης,
 πρὶν ἐλθεῖν μνησιτῆρας ἀγήνορας ἐς τόδε δῶμα,
 νόστον σοῦ πατρὸς σάφα εἶπέμεν, εἴ που ἄκουσας. 105

Τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 τοιγὰρ ἐγὼ τοι, μήτηρ, ἀληθείην καταλέξω.
 ὄχόμεθ' ἐς τε Πύλον καὶ Νέστορα, ποιμένα λαῶν·
 δεξάμενος δέ με κείνος ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν,
 ἐνδυκέως ἐφίλει, ὡσεὶ τε πατὴρ ἑὸν υἷα,
 ἐλθόντα χρόνιον νέον ἄλλοθεν· ὡς ἐμὲ κείνος
 ἐνδυκέως ἐκόμιζε, σὺν υἷασι κυδαλίμοισιν. 110

αὐτὰρ Ὀδυσσῆος ταλασίφρονος οὐποτ' ἔφρασκεν,
 ζῶον, οὐδὲ θανόντος, ἐπιχθονίων τευ ἄκουσαι· 115
 ἀλλὰ μ' ἐς Ἀτρεΐδην, δουρικλειτὸν Μενέλαον,
 ἵπποισι προῦπεμψε καὶ ἄρμασι κολλητιοῖσιν.
 ἔνθ' ἶδον Ἀργεῖν Ἑλένην, ἧς εἵνεκα πολλὰ
 Ἀργεῖοι Τρωᾶς τε θεῶν ἰότητι μόγησαν.

εἶρετο δ' αὐτίκ' ἔπειτα βοήν ἀγαθὸς Μενέλαος, 120
 ὅττιεν χορήζων ἰκόμην Λακεδαιμόνα διάν·
 αὐτὰρ ἐγὼ τῷ πᾶσαν ἀληθείην κατέλεξα·
 καὶ τότε δὴ μ' ἐπέεσσιν ἀμειβόμενος προσέειπεν·

ὦ πόποι! ἦ μάλα δὴ κρατερόφρονος ἀνδρὸς ἐν
 εὐνῇ

ἦθελον εὐνηθῆναι, ἀνάγκιδες αὐτοὶ ἔόντες. 125
 ὡς δ' ὀπότ' ἐν ξυλόχῳ ἔλαφος κρατεροῖο λέοντος
 νεβροὺς κοιμήσασα νεηγενέας γαλαθηνοὺς,
 κνημοὺς ἐξερέησι καὶ ἄγκρα ποιήεντα

- βοσκομένη, ὃ δ' ἔπειτα ἔην εἰσῆλυθεν εὐνήν,
 130 ἀμφοτέροισι δὲ τοῖσιν ἀεικέα πότμον ἐφήκεν·
 ὡς Ὀδυσσεὺς κείνοισιν ἀεικέα πότμον ἐφήσει.
 αἶ γάρ, Ζεῦ τε πάτερ καὶ Ἀθηναίη καὶ Ἀπολλων!
 τοῖος ἔων, οἷός ποτ' ἐνκτιμένη ἐνὶ Λέσβῳ
 ἐξ ἔριδος Φιλομηλείδῃ ἐπάλαισεν ἀναστάς,
 135 καὶ δ' ἔβαλε κρατερῶς, κεχάροντο δὲ πάντες Ἀχαιοὶ,
 τοῖος ἔων μνηστήροισιν ὁμιλήσειεν Ὀδυσσεύς·
 πάντες ἢ ὀκνύμοροί τε γενοίατο πικρόγαμοί τε.
 ταῦτα δ', ἃ μ' εἰρωτᾶς καὶ λίσσεται, οὐκ ἂν ἔγωγε
 ἄλλα παρεῖξ εἵποιμι παρακλιδόν, οὐδ' ἀπατήσω·
 140 ἀλλὰ τὰ μὲν μοι ἔειπε γέρον ἄλιος νημερτής,
 τῶν οὐδέν τοι ἐγὼ κρύψω ἔπος, οὐδ' ἐπικεύσω.
 φῆ μιν ὄγ' ἐν νήσῳ ἰδέειν κρατέρ' ἄλγ' ἔχοντα,
 Νύμφης ἐν μεγάροισι Καλυψοῦς, ἣ μιν ἀνάγκη
 ἴσχει· ὃ δ' οὐ δύναται ἦν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι.
 145 οὐ γάρ οἱ πάρα νῆες ἐπήρητοι καὶ ἑταῖροι,
 οἳ κέν μιν πέμπουσιν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 Ὡς ἔφατ' Ἀτρεΐδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος.
 ταῦτα τελευτήσας, νεόμην· ἔδοσαν δέ μοι οὖρον
 ἀθάνατοι, τοί μ' ὄκα φίλην ἐς πατρίδ' ἔπεμψαν.
 150 Ὡς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι ὄρωεν.
 τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Θεοκλύμενος Θεοειδής·
 Ὡ γύναι αἰδοίη Λαερτιάδῳ Ὀδυσῆος,
 ἦτοι ὄγ' οὐ σάφα οἶδεν· ἐμεῖο δὲ σύνθεο μῦθον·
 ἀτρεκέως γάρ σοι μαντεύσομαι, οὐδ' ἐπικεύσω.
 155 ἴστω νῦν Ζεὺς πρῶτα θεῶν, ξενίη τε τράπεζα,
 ἴστίη τ' Ὀδυσῆος ἀμύμονος, ἦν ἀφικάνω,
 ὡς ἦτοι Ὀδυσσεὺς ἦδη ἐν πατρίδι γαίῃ,

ἦμενος ἢ ἔρπων, τάδε πενθόμενος κακὰ ἔργα,
 ἐστίν, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει·
 οἶον ἐγὼν οἶωνόν ἐυσσέλμου ἐπὶ νηὸς 160

ἦμενος ἐφρασάμην, καὶ Τηλεμάχῳ ἐγεγώνευν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
 αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·
 τῷ κε τάχα γνοιῆς φιλότητά τε, πολλά τε δῶρα,
 ἐξ ἐμεῦ, ὥς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι. 165

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα προς ἄλλήλους ἀγόρευον. —
 μνηστῆρες δὲ πάροιθεν Ὀδυσσῆος μεγάροιο
 δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες,
 ἐν τυκτῷ δαπέδῳ, ὅθι περ πάρος ὕβριν ἔχεσκον.
 ἀλλ' ὅτε δὴ δειπνηστος ἔην, καὶ ἐπήλυθε μῆλα 170
 πάντοθεν ἐξ ἀγρῶν, οἱ δ' ἤγαγον, οἱ τὸ πάρος περ,
 καὶ τότε δὴ σφιν ἔειπε Μένδων· ὅς γάρ ῥα μάλιστα
 ἦνδανε κηρύκων, καὶ σφιν παρεγίγνετο δαιτί·

Κοῦροι, ἐπειδὴ πάντες ἐτέρφθητε φρέν' ἀέθλοισι,
 ἔρχεσθε πρὸς δῶμαθ', ἵν' ἐντυνώμεθα δαῖτα· 175
 οὐ μὲν γάρ τι χέρειον ἐν ὥρῃ δεῖπνον ἐλέσθαι.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἀνστάντες ἔβαν, πείθοντό τε
 μύθῳ.

αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἴκοντο δόμους εὐναιετᾶοντας,
 χλαίνας μὲν κατέθεντο κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε·
 οἱ δ' ἴερονον οἷς, μεγάλους καὶ πίονας αἰγας, 180
 ἴερονον δὲ σύας σιάλους καὶ βοῦν ἀγελαίην,
 δαῖτ' ἐντυνώμενοι. — Τοὶ δ' ἐξ ἀγροῖο πόλινδε
 ὠτρύνοντ' Ὀδυσσεύς τ' ἰέναι καὶ δῖος ὕφορβός.
 τοῖσι δὲ μύθων ἤρχε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·

Ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ἔπειτα πόλινδ' ἰέναι μενεαίνεις 185

σήμερον, ὡς ἐπέτελλεν ἄναξ ἐμός — ἦ σ' ἂν ἔγωγε
 αὐτοῦ βουλοίμην σταθμῶν ῥυτῆρα λιπέσθαι·
 ἀλλὰ τὸν αἰδέομαι καὶ δεΐδια, μή μοι ὀπίσσω
 νεικίῃ· χαλεπαὶ δέ τ' ἀνάκτων εἰσὶν ὁμοκλαί —
 190 ἀλλ' ἄγε νῦν ἴομεν· δὴ γὰρ μέμβλωκε μάλιστα
 ἡμᾶρ· ἀτὰρ τάχα τοι ποτὶ ἔσπερα ῥίγιον ἔσται.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ νοέοντι κελεύεις.
 ἀλλ' ἴομεν· σὺ δ' ἔπειτα διαμπερές ἠγεμόνευε.
 195 δὸς δέ μοι, εἴ ποθὶ τοι ῥόπαλον τετμημένον ἐστίν,
 σκηρίπτεσθ', ἐπειή φατ' ἀρισφαλέ' ἔμμεναι οὐδόν.
 Ἡ ῥα, καὶ ἄμφ' ὤμοισιν ἀεικέα βάλλετο πήσῃν,
 πυκνὰ ῥωγαλέην· ἐν δὲ στρόφος ἦεν ἀοστήρ.
 Εὐμαιὸς δ' ἄρα οἱ σκῆπτρον θυμαρὲς ἔδωκεν.
 200 τῷ βήτην· σταθμὸν δὲ κύνες καὶ βρώτορες ἄνδρες
 ῥύατ', ὀπισθε μένοντες· ὁ δ' ἐς πόλιν ἦγεν ἄνακτα,
 πτωχῶ λευγαλέῳ ἐναλίγκιον ἠδὲ γέροντι,
 σκηπιόμενον· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἶματα ἔστο.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ στείχοντες ὁδὸν κάτα παιπαλόεσσαν
 205 ἄστεος ἐγγύς ἔσαν, καὶ ἐπὶ κρήνην ἀφίκοντο
 τυκτὴν, καλλίροον, ὅθεν ὑδρεύοντο πολῖται,
 τὴν ποίησ' Ἴθακος καὶ Νήριτος ἠδὲ Πολύκτωρ·
 ἄμφι δ' ἄρ' αἰγείρων ὕδατοτρεφῶν ἦν ἄλσος,
 πάντοσε κυκλοτερές, κατὰ δὲ ψυχρὸν ῥέεν ὕδωρ
 210 ὑπόθεν ἐκ πέτρης· βωμὸς δ' ἐφύπερθε τέτυκτο
 Νυμφάων, ὅθι πάντες ἐπιρῥέξουσιν ὀδίται·
 ἐνθά σφεας ἐκίχαν' υἱὸς Δολιχίου Μελανθεύς,
 αἴγας ἄγων, αἱ πᾶσι μετέπρεπον αἰπολλοῖσιν,

δεῖπνον μνηστήρεσσι· δύω δ' ἅμ' ἔποντο νομῆες.
 τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν, 215
 ἔκπαγλον καὶ ἄεικές· ὄρινε δὲ κῆρ Ὀδυσῆος·

Νῦν μὲν δὴ μάλα πάγχυ κακὸς κακὸν ἠγηλάζει·
 ὡς αἰεὶ τὸν ὁμοῖον ἄγει θεὸς ὡς τὸν ὁμοῖον.
 πῆ δὴ τόνδε μολοβρὸν ἄγεις, ἄμέγαρτε συβῶτα,
 πτωχὸν ἀνηρόν, δαιτῶν ἀπολυμαντήρα; 220

ὃς πολλῆς φλιῆσι παραστὰς θλίψεται ὤμους,
 αἰτίζων ἀκόλους, οὐκ ἄορας, οὐδὲ λέβητας·
 τὸν κ' εἴ μοι δοίης σταθμῶν ἑυτήρα λιπέσθαι,
 σηκοκόρον τ' ἔμεναι, θαλλόν τ' ἐρίφοισι φορῆναι·

καὶ κεν ὄρον πίνων μεγάλην ἐπιγουνίδα θεῖτο. 225

ἀλλ' ἐπεὶ οὖν δὴ ἔργα κάκ' ἔμμαθεν, οὐκ ἐθελήσει
 ἔργον ἐποιχέσθαι, ἀλλὰ πτώσσων κατὰ δῆμον
 βούλεται αἰτίζων βόσκειν ἢν γαστέρ' ἀναλτον.
 ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσται·
 αἶ κ' ἔλθῃ πρὸς δῶματ' Ὀδυσσῆος θεῖοιο, 230
 πολλά οἱ ἀμφὶ κάρη σφέλα ἀνδρῶν ἐκ παλαμῶν
 πλευραὶ ἀποτρήψουσι δόμον κάτα βαλλομένοιο.

Ὡς φάτο· καὶ παριῶν λάξ ἐνθ' ὄρεν ἀφραδίησιν
 ἰσχίῳ· οὐδέ μιν ἐκτὸς ἀταρπιτοῦ ἐστυφέλιξεν,
 ἀλλ' ἔμεν' ἀσφαλέως· ὃ δὲ μερμήριξεν Ὀδυσσεύς, 235
 ἢ μεταίξας ῥοπάλω ἐκ θυμὸν ἔλοιτο,
 ἢ πρὸς γῆν ἐλάσειε κάρη, ἀμφουδὶς αἰείρας.

ἀλλ' ἐπετόλμησε, φρεσὶ δ' ἔσχετο· τὸν δὲ συβῶτης
 νείκεσ' ἐσάντα ἰδὼν· μέγα δ' εὐξάτο, χεῖρας ἀνασχών·

Νύμφαι κρηναῖαι, κοῦραι Διός, εἵποτ' Ὀδυσσεύς 240
 ἕμμ' ἐπὶ μηρὶ ἔκθε, καλύψας πῖονι δημῶ,
 ἄρνῶν ἢδ' ἐρίφων, τόδε μοι κρηῖνατ' ἐέλωρ,

ὡς ἔλθοι μὲν κείνος ἀνὴρ, ἀγάγοι δὲ ἔδαιμων·
 τῷ κέ τοι ἀγλαΐας γε διασκεδάσειεν ἀπάσας,
 245 τὰς νῦν ὑβριζῶν φορέεις, ἀλαλήμενος αἰεὶ
 ἄστυ κάτ'· αὐτὰρ μῆλα κακοὶ φθείρουσι νομῆες.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μελάνθιος, αἰπὸλος αἰγῶν·
 ὦ πόποι, οἷον ἔειπε κύνων, ὀλοφώϊα εἰδώς!

τὸν ποτ' ἐγὼν ἐπὶ νηὸς εὐσσέλμοιο μελαίνης
 250 ἄξω τῆλ' Ἰθάκης, ἵνα μοι βίσιον πολὺν ἄλφοι.
 αἱ γὰρ Τηλέμαχον βάλαι ἀργυρότοξος Ἀπόλλων
 σήμερον ἐν μεγάροις, ἢ ὑπὸ μνηστῆρσι δαμείη,
 ὡς Ὀδυσσῆϊ γε τηλοῦ ἀπώλετο νόστιμον ἦμαρ.

Ὡς εἰπὼν, τοὺς μὲν λίπεν αὐτοῦ, ἦκα κίοντας,
 255 αὐτὰρ ὁ βῆ· μάλα δ' ὤκα δόμους ἵκανεν ἀνακτος
 ἀντίκα δ' εἶσω ἵεν, μετὰ δὲ μνηστῆρσι κάθιζεν,
 ἀντίον Εὐρυμάχου· τὸν γὰρ φιλέεσκε μάλιστα.
 τῷ πάρα μὲν κρειῶν μοῖραν θέσαν, οἱ πονέοντο·
 σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα

260 ἔδυμεναι. ἀγχίμολον δ' Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὑφορβὸς
 στήτην ἐρχομένω· περὶ δὲ σφραγῆς ἦλυθ' ἰωὴ
 φόρμιγγος γλαφυρῆς· ἀνὰ γὰρ σφισι βάλλειτ' ἀεΐδων
 Φημίος· αὐτὰρ ὁ χειρὸς ἐλὼν προσέειπε συβώτην·

Εὐμαί, ἢ μάλα δὴ τάδε δώματα κάλ' Ὀδυσῆος,
 265 ῥεῖα δ' ἀρίγνωτ' ἐστὶ καὶ ἐν πολλοῖσιν ἰδέσθαι.
 ἐξ ἐτέρων ἕτερόν ἐστιν· ἐπήσκηται δὲ οἱ ἀνλὴ
 τοίχῳ καὶ θρυγκοῖσι, θύραι δ' εὐερκέες εἰσὶν
 δικλίδες· οὐκ ἂν τις μιν ἀνὴρ ὑπεροπλίσσαιτο.

γιγνώσκω δ', ὅτι πολλοὶ ἐν αὐτῷ δαῖτα τίθενται

270 ἄνδρες· ἐπεὶ κνισση μὲν ἀνήνοθεν, ἐν δὲ τε φόρμιγγι
 ἠπύει, ἦν ἄρα δαιτὶ θεοὶ ποίησαν ἑταίρην.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαίε συβῶτα·
 οἷός γ' ἐγὼς· ἐπεὶ οὐδὲ τὰ τ' ἄλλα πέρ' ἐσσ' ἀνοήμων.
 ἀλλ' ἄγε δὴ φραζόμεθ', ὅπως ἔσται τάδε ἔργα.
 ἢ σὺ πρῶτος ἔσελθε δόμους εὐναιετάοντας, 275
 δύσεο δὲ μνηστῆρας, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ·
 εἰ δ' ἐθέλεις, ἐπίμεινον, ἐγὼ δ' εἶμι προπάροιθεν·
 μηδὲ σὺ δηθύνειν, μή τις σ' ἔκτοσθε νοήσας
 ἢ βάλῃ, ἢ ἐλάσῃ· τάδε σε φράζεσθαι ἄνωγα.

Τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 280
 γιγνώσκω, φρονέω· τάγε δὴ νοέοντι κελεύεις·
 ἀλλ' ἔρχεο προπάροιθεν, ἐγὼ δ' ὑπολείψομαι αὐτοῦ.
 οὐ γάρ τι πληγέων ἀδαήμων, οὐδὲ βολάων·
 τολμήεις μοι θυμός, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέπονθα
 κύμασι καὶ πολέμῳ· μετὰ καὶ τόδε τοῖσι γενέσθω. 285
 γαστέρα δ' οὐπὼς ἔστιν ἀποκρύναι μεμαυῖαν,
 οὐλομένην, ἢ πολλὰ κακ' ἀνθρώποισι δίδωσιν·
 τῆς ἕνεκεν καὶ νῆες εὐζυγοὶ ὀπλίζονται
 πόντον ἐπ' ἀτρύγετον, κακὰ δυσμενέεσσι φέρουσαι.

Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον. — 290
 ἂν δὲ κύων κεφαλὴν τε καὶ οὐᾶτα κείμενος ἔσχευ,
 Ἄργος, Ὀδυσσεῆος ταλασίφρονος, ὃν ῥά ποτ' αὐτὸς
 θρέψε μὲν, οὐδ' ἀπόνητο· πάρος δ' εἰς Ἴλιον ἰσθὴν
 ὤχετο. τὸν δὲ πάροιθεν ἀγίνεσκον νέοι ἄνδρες
 αἰγας ἐπ' ἀγροτέρας ἠδὲ πρόκας ἠδὲ λαγῶους· 295
 δὴ τότε κεῖτ' ἀπόθεστος, ἀποιχομένοιο ἄνακτος,
 ἐν πολλῇ κόπρῳ, ἢ οἱ προπάροιθε θυράων,
 ἡμιόνων τε βοῶν τε, ἅλις κέχυντ'· ὄφρ' ἂν ἄγοιεν
 δμῶες Ὀδυσσεῆος τέμενος μέγα κοπρίσσοντες·
 ἔνθα κύων κεῖτ' Ἄργος, ἐνίπλειος κυνορραϊστέων. 300

δὴ τότε γ', ὡς ἐνόησεν Ὀδυσσεύς ἐγγὺς ἔοντα,
 οὐρῇ μὲν ὅ' ὄγ' ἔστηρε, καὶ οὐατα κάββαλεν ἄμφω·
 ἄσπον δ' οὐκέτ' ἔπειτα δυνήσατο οἷο ἄνακτος
 ἐλθέμεν· ἀντάρ ὁ νόσφιν ἰδὼν ἀπομόρξατο δάκρυ,
 305 ῥεῖα λαθῶν Εὐμαίων· ἄφαρ δ' ἐρεεῖντο μύθῳ·

Εὐμαί', ἧ μάλα θαῦμα, κύων ὅδε κεῖτ' ἐνὶ κόπρῳ,
 καλὸς μὲν δέμας ἐστίν, ἀτὰρ τόδε γ' οὐ σάφα οἶδα,
 εἰ δὴ καὶ ταχύς ἔσκε θεῖον ἐπὶ εἶδει τῷδε,
 ἢ αὐτως, οἷοί τε τραπεζῆες κύνες ἀνδρῶν

310 γίγνοντ'· ἀγλαΐης δ' ἔνεκεν κομέουσιν ἄνακτες.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησεν, Εὐμαίε συβῶτα·
 καὶ λίην ἀνδρὸς γε κύων ὅδε τῆλε θανόντος.

εἰ τοῖόςδ' εἴη ἡμὲν δέμας, ἠδὲ καὶ ἔργα,
 οἷόν μιν Τροίηνδε κίων κατέλειπεν Ὀδυσσεύς,

315 αἰψά κε θηήσαιο, ἰδὼν ταχυτῆτα καὶ ἀλκήν.

οὐ μὲν γάρ τι φύγεσκε βαθείης βένθεσιν ὕλης
 κνώδαλον, ὅ,τι δίοιτο· καὶ ἴχνησι γὰρ περιήδη·
 νῦν δ' ἔχεται κακότητι· ἀναξ δέ οἱ ἄλλοθι πάτρης
 ὦλετο· τὸν δὲ γυναικες ἀκηδέες οὐ κομέουσιν.

320 δμῶες δ', εὐτ' ἂν μηκέτ' ἐπικρατέωσιν ἄνακτες,

οὐκέτ' ἔπειτ' ἐθέλουσιν ἐναΐσιμα ἐργάζεσθαι.

ἡμισυ γάρ τ' ἀρετῆς ἀποαίνυται εὐρύοπα Ζεὺς
 ἀνέρος, εὐτ' ἂν μιν κατὰ δούλιον ἤμαρ ἔλησιν.

Ὡς εἰπὼν, εἰςῆλθε δόμους εὐναιετάοντας·

325 βῆ δ' ἰθὺς μεγάροιο μετὰ μνηστῆρας ἀγανούς.

Ἄργον δ' αὖ κατὰ Μοῖρ' ἔλαβεν μέλανος θανάτοιο,
 ἀντίκ' ἰδόντ' Ὀδυσῆα εἰκοσιῶ ἔνιαυτῶ.

Τὸν δὲ πολὺ πρῶτος ἶδε Τηλέμαχος θεοειδής,

330 ἐρχόμενον κατὰ δῶμα, συβῶτην· ὦκα δ' ἔπειτα

νεῦσ', ἐπὶ οἷ καλέσας· ὁ δὲ παπτήνας ἔλε δίφρον 330
 κείμενον, ἔνθα δὲ δαιτρὸς ἐφίξεσκε, κρέα πολλὰ
 δαιόμενος μνηστῆρσι, δόμον κάτα δαινυμένοισιν·
 τὸν κατέθηκε φέρων πρὸς Τηλεμάχοιο τράπεζαν
 ἀντίον· ἔνθα δ' ἄρ' αὐτὸς ἐφέζετο· τῷ δ' ἄρα κήρυξ
 μοῖραν ἐλὼν εἰτίθει, κανέου τ' ἐκ σῖτον αἰείρας. 335

Ἀγχίμολον δὲ μετ' αὐτὸν ἐδύσθε δώματ' Ὀδυσ-
 σεύς,

πτωχῷ λευγαλέω ἐναλίγκιος ἠδὲ γέροντι,
 σκηπτόμενος· τὰ δὲ λυγρὰ περὶ χροῖ εἶματα ἔστο.
 ἴζε δ' ἐπὶ μελίνου οὐδοῦ ἔντοσθε θυράων,
 κλινάμενος σταθμῷ κυπαρισίνῳ, ὃν ποτε τέκτων 340
 ξέσσειν ἐπισταμένως, καὶ ἐπὶ στάθμην ἴθυνεν.

Τηλέμαχος δ' ἐπὶ οἷ καλέσας προσέειπε συβώτην,
 ἄρτον τ' οὐλον ἐλὼν περικαλλέος ἐκ κανέοιο,
 καὶ κρέας, ὡς οἱ χεῖρες ἐχάνδανον ἀμφιβαλόντι·

Δὸς τῷ ξείνῳ ταῦτα φέρων, αὐτὸν τε κέλευε 345
 αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶς δ' οὐκ ἀγαθὴ κεχρημένῳ ἀνδρὶ παρεῖναι.

Ὡς φάτο· βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν·
 ἀγχοῦ δ' ἰστάμενος ἔπεα πτερόεντ' ἀγόρευεν·

Τηλέμαχός τοι, ξεῖνε, διδοῖ τάδε, καὶ σε κελεύει 350
 αἰτίζειν μάλα πάντας ἐποιχόμενον μνηστῆρας·
 αἰδῶ δ' οὐκ ἀγαθὴν φησ' ἔμμεναι ἀνδρὶ προΐκτῃ.

Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσ-
 σεύς·

Ζεῦ ἄνα, Τηλέμαχόν μοι ἐν ἀνδράσιν ὄλβιον εἶναι,
 καὶ οἱ πάντα γένοιθ', ὅσσα φρεσὶν ἤσι μενοινᾷ. 355

Ἥ ῥα, καὶ ἀμφοτέρησιν ἐδέξατο, καὶ κατέθηκεν
 Odys. II. G

αὔθει, ποδῶν προπάροιθεν, ἄικελίης ἐπὶ πήρης.
ἦσθιε δ', ἕως ὅτ' αἰδὸς ἐνὶ μεγάροισιν ἄειδεν·
εὖθ' ὁ δεδειπνήκει, ὁ δ' ἐπαύειο θεῖος αἰδὸς·

360 μνηστῆρες δ' ὁμάδησαν ἀνὰ μέγαρον. — αὐτὰρ Ἀθήνη,
ἄγχι παρισταμένη, Λαερτιάδην Ὀδυσῆα
ᾧτρον, ὡς ἂν πύρνα κατὰ μνηστῆρας ἀγείροι,
γνοίη θ', οἵτινές εἰσιν ἐναίσιμοι, οἳ τ' ἀθέμιστοι·
ἄλλ' οὐδ' ὡς τιν' ἔμελλ' ἀπαλεξίσειν κακότητος.

365 βῆ δ' ἵμεν αἰτήσων ἐνδέξια φῶτα ἕκαστον,
πάντοσε χεῖρ' ὀρέγων, ὡς εἰ πτωχος πάλαι εἶη.
οἳ δ' ἐλεαίροντες δίδοσαν, καὶ ἐθάμβεον αὐτόν·
ἀλλήλους τ' εἶροντο, τίς εἶη, καὶ πόθεν ἔλθοι.
τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Μελάνθιος, αἰπόλος αἰγῶν·

370 Κέκλυτέ μευ, μνηστῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,
τοῦδε περὶ ξείνου· ἦ γὰρ μιν πρόσθεν ὄπωπα.
ἦτοι μὲν οἳ δεῦρο συβώτης ἠγεμόνευεν·
αὐτόν δ' οὐ σάφα οἶδα, πόθεν γένος εὐχεται εἶναι.

Ὡς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἔπεσιν νείκεσσε συβώτην·
375 ᾧ ἀρίγνωτε συβῶτα, τίη δὲ σὺ τόνδε πόλινδε
ἦγαγες; ἦ οὐχ ἄλις ἡμῖν ἀλήμονές εἰσι καὶ ἄλλοι,
πτωχοὶ ἀνηροί, δαιτῶν ἀπολυμαντῆρες;
ἦ ὄνοσαι, ὅτι τοι βίσιον κατέδουσιν ἀνακτος
ἐνθάδ' ἀγειρόμενοι, σὺ δὲ καὶ ποθι τόνδ' ἐκάλεσσαι;

380 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα·
Ἀντίνο', οὐ μὲν καλὰ, καὶ ἐσθλὸς ἔων, ἀγορεύεις·
τίς γὰρ δὴ ξείνονα καλεῖ ἄλλοθεν αὐτὸς ἐπελθὼν
ἄλλον γ', εἰ μὴ τῶν, οἳ δημοεργοὶ ἔασιν,
μάντιν, ἢ ἱητῆρα κακῶν, ἢ τέκτονα δούρων,

385 ἢ καὶ θέσπιν αἰδόν, ὃ κεν τέρπησιν ἀείδων;

οὔτοι γὰρ κλητοὶ γε βροτῶν ἐπ' ἀπίρονα γαῖαν·
 πτωχὸν δ' οὐκ ἂν τις καλέοι, τρύξοντά ἐ αὐτόν.
 ἀλλ' αἰεὶ χαλεπὸς περὶ πάντων εἰς μνηστήρων
 δμῶσιν Ὀδυσσῆος, πέρι δ' αὐτ' ἐμοί· ἀντάρ ἔγωγε
 οὐκ ἄλέγω, εἴως μοι ἐχέφρων Πηνελόπεια
 ζῶει ἐνὶ μεγάροις καὶ Τηλέμαχος θεοειδής.

390

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤνδα·
 σίγα, μή μοι τοῦτον ἀμείβεο πόλλ' ἐπέεσσιν·
 Ἀντίνοος δ' εἶωθε κακῶς ἐρεθίζεμεν αἰεὶ
 μύθοισιν χαλεποῖσιν, ἐποτρύνει δὲ καὶ ἄλλους.

395

Ἡ δ' ἄρα, καὶ Ἀντίνοον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ἀντίνο', ἧ μεν καλὰ πατήρ ὧς κήδεαι νῆος,
 ὅς τὸν ξεῖνον ἄνωγας ἀπὸ μεγάροιο δίσσθαι
 μύθῳ ἀναγκαίῳ· μή τοῦτο θεὸς τελέσειεν.

400

δός οἱ ἐλών· οὐ τοι φθονέω· κέλομαι γὰρ ἔγωγε·
 μήτ' οὖν μητέρ' ἐμήν ἄζευ τόγε, μήτε τιν' ἄλλον
 δμῶων, οἱ κατὰ δῶματ' Ὀδυσσῆος θείοιο.
 ἀλλ' οὐ τοι τοιοῦτον ἐνὶ στήθεσσι νόημα·
 αὐτὸς γὰρ φαγέμεν πολὺν βούλειαι, ἢ δόμεν ἄλλῳ.

405

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμειβόμενος προσέειπεν·
 Τηλέμαχ' ὑπαγόρη, μένος ἄσχετε, ποῖον ἔειπες!
 εἴ οἱ τόσσον ἅπαντες ὀρέξειαν μνηστήρες,
 καὶ κέν μιν τρεῖς μῆνας ἀπόπροθεν οἶκος ἐρύκοι.

410

Ὡς ἄρ' ἔφη· καὶ θρήνην ἐλὼν ὑπέφηνε τραπέζης
 κείμενον, ᾧ δ' ἔπεχεν λιπαροὺς πόδας εἰλαπινάζων.
 οἱ δ' ἄλλοι πάντες δίδοσαν, πλήσαν δ' ἄρα πήρην
 σίτου καὶ κρειῶν· τάχα δὴ καὶ ἔμελλεν Ὀδυσσεύς,
 αὐτίς ἐπ' οὐδὸν ἰὼν, προικὸς γεύσεσθαι Ἀχαιῶν·
 στή δὲ παρ' Ἀντίνοον, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

- 415 Δός, φίλος· οὐ μὲν μοι δοκέεις ὁ κάκιστος Ἀχαιῶν
 ἔμμεναι, ἀλλ' ὤριστος, ἐπεὶ βασιλῆϊ ἔοικας.
 τῷ σε χρὴ δόμεναι καὶ λῴϊον, ἢ περ ἄλλοι,
 σίτου· ἐγὼ δὲ κέ σε κλείω κατ' ἀπείρονα γαῖαν.
 καὶ γὰρ ἐγὼ ποτε οἶκον ἐν ἀνθρώποισιν ἔναιον
- 420 ὄλβιος ἀφνειόν, καὶ πολλάκι δόσκον ἀλήτη,
 τοίῳ ὅποῖος εἶσι, καὶ ὅτενυ κεχρημένος ἔλθοι·
 ἦσαν δὲ δμῶες μάλα μυριοί, ἀλλὰ τε πολλά,
 οἷσιν τ' εὐ ζῶουσι καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.
 ἀλλὰ Ζεὺς ἀλάπαξε Κρονίων — ἦθελε γὰρ που —
- 425 ὅς μ' ἅμα ληϊστῆρσι πολυπλάγκτοισιν ἀνήκεν
 Αἴγυπτόνδ' ἰέναι, δολιχὴν ὁδόν, ὄφρ' ἀπολοίμην·
 στήσα δ' ἐν Αἰγύπτῳ ποταμῷ νέας ἀμφιελίσσας.
 ἐνθ' ἦτοι μὲν ἐγὼ κελόμην ἐρήθρας ἐταίρους
 αὐτοῦ πάρ νήεσσι μένειν, καὶ νῆας ἔρουσθαι·
- 430 ὀπιθήρας δὲ κατὰ σκοπιᾶς ὠτρυνά νέεσθαι.
 οἳ δ' ὕβρει εἷξαντες, ἐπισπόμενοι μένει σφῶν,
 αἴψα μάλ' Αἰγυπτίων ἀνδρῶν περικαλλέας ἀγρούς
 πόρθεον, ἐκ δὲ γυναῖκας ἄγον καὶ νήπια τέκνα,
 αὐτούς τ' ἐκτεινον· τάχα δ' ἐς πόλιν ἵκετ' αὐτή.
- 435 οἳ δὲ βοῆς αἶοντες, ἅμ' ἠοῖ φαινομένηφιν
 ἦλθον· πλήτο δὲ πᾶν πεδίον πεζῶν τε καὶ ἵππων,
 χαλκοῦ τε στεροπῆς· ἐν δὲ Ζεὺς τερπικέρανος
 φῦζαν ἐμοῖς ἐτάροισι κακὴν βάλεν, οὐδέ τις ἔτλη
 στήναι ἐναντίβιον· περὶ γὰρ κακὰ πάντοθεν ἔστη.
- 440 ἐνθ' ἡμέων πολλοὺς μὲν ἀπέκτανον ὄξεϊ χαλκῷ,
 τοὺς δ' ἀναγον ζωούς, σφίσιν ἐργάζεσθαι ἀνάγκη.
 αὐτὰρ ἔμ' ἐς Κύπρον ξείνῳ δόσαν ἀντιάσαντι,
 Δμήτορι Ἰασίδῃ, ὃς Κύπρον ἱφι ἀνασθεν·

ἔνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἴκω, πῆματα πάσχων.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος ἀπαμείβετο, φώνησέν τε· 445

τίς δαίμων τόδε πῆμα προσήγαγε, δαιτὸς ἀνίην;

στήθ' οὕτως ἐς μέσσον, ἐμῆς ἀπάνευθετραπέζης,

μὴ τάχα πικρὴν Αἴγυπτον καὶ Κύπρον ἴκηαι·

ὣς τις θαρσαλέος καὶ ἀναιδῆς ἔσσι προΐκτης.

ἔξειῆς πάντεσσι παρίστασαι· οἱ δὲ διδοῦσιν 450

μαψιδίως· ἐπεὶ οὔτις ἐπίσχεσις οὐδ' ἐλεητὺς

ἄλλοτρίων χαρίσασθαι, ἐπεὶ πάρα πολλὰ ἐκάστω.

Τὸν δ' ἀναχωρήσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·

ὦ πόποι! οὐκ ἄρα σοίγ' ἐπὶ εἶδει καὶ φρένες ἦσαν·

οὐ σύγ' ἂν ἐξ οἴκου σῶ ἐπιστάτῃ οὐδ' ἄλα δοίης, 455

ὅς νῦν ἄλλοτρίοισι παρήμενος οὔτι μοι ἔτλης

σίτου ἀποπροελὼν δόμεναι· τὰ δὲ πολλὰ πάρεστιν.

Ὡς ἔφατ'· Ἀντίνοος δ' ἐχολώσατο κηρόθι μᾶλλον,

καὶ μιν ὑπόδρα ἰδὼν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ δι' ἐκ μεγάροιο γ' οἴω 460

ἄψ ἀναχωρήσειν, ὅτε δὴ καὶ ὄνειδεα βάζεις·

Ὡς ἄρ' ἔφη· καὶ θοῆννυ ἐλὼν βάλε δεξιὸν ὦμον,

πρυμνότατον κατὰ νῶτον· ὁ δ' ἐστάθη, ἦντε πέτρον,

ἔμπεδον· οὐδ' ἄρα μιν σφῆλεν βέλος Ἀντινόοιο·

ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων. 465

ἄψ δ' ὄγ' ἐπ' οὐδὸν ἰὼν κατ' ἄρ' ἔξετο, κὰδ δ' ἄρα

πήρην

θήκεν εὐπλείην· μετὰ δὲ μνησιτῆρσιν ἔειπεν·

Κέκλυτέ μεν, μνησιτῆρες ἀγακλειτῆς βασιλείης,

ὄφρ' εἶπω, τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.

οὐ μὰν οὔτ' ἄχος ἔστι μετὰ φρεσίν, οὔτε τι πένθος, 470

ὄππότε ἀνήρ περὶ οἷσι μαχεόμενος κτεάτεσσιν
βλήεται, ἢ περὶ βουσὶν, ἢ ἀργεννῆς οἰέσσιν·
αὐτὰρ ἔμ' Ἀντίνοος βάλε γαστέρος εἵνεκα λυγρῆς,
οὐλομένης, ἢ πολλὰ κακ' ἀνθρώποισι δίδωσιν.

475 ἄλλ' εἴ που πτωχῶν γε θεοὶ καὶ Ἑριννύες εἰσὶν,
Ἀντίνοον πρὸ γάμοιο τέλος θανάτοιο κιχείη.

Τὸν δ' αὖτ' Ἀντίνοος προσέφη, Εὐπείθεος υἱός·
ἔσθι' ἔκμηλος, ξεῖνε, καθήμενος, ἢ ἅπιθ' ἄλλη·
μή σε νέοι διὰ δῶματ' ἐρύσσωσ', οἷ' ἀγορεύεις,
480 ἢ ποδός, ἢ καὶ χειρός, ἀποδρύνωσι δὲ πάντα.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ὑπερφιάλως νεμέ-
σησαν·

ὣδε δέ τις εἶπεσθε νέων ὑπερηγορόντων·

Ἀντίνο', οὐ μὲν κάλ' ἔβαλες δύστηνον ἀλήτην,
οὐλόμεν'· εἰ δὴ πού τις ἐπουράνιος θεὸς ἐστίν!
485 καὶ τε θεοὶ ξείνοισιν εἰκότες ἀλλοδαποῖσιν,
παντοῖοι τελέθοντες, ἐπιστροφῶσι πόληας,
ἀνθρώπων ὕβριν τε καὶ εὐνομίην ἐφορῶντες.

Ὡς ἄρ' ἔφην μνηστῆρες· ὁ δ' οὐκ ἐμπάζετο μῦθον.
Τηλέμαχος δ' ἐν μὲν κραδίῃ μέγα πένθος ἄεξεν
490 βλημένου· οὐδ' ἄρα δάκρυ χαμαὶ βάλεν ἐκ βλεφά-
ρουιν,

ἀλλ' ἀκέων κίνησε κάρη, κακὰ βυσσοδομεύων.

Τοῦ δ' ὡς οὖν ἤκουσε περίφρων Πηνελόπεια
βλημένου ἐν μεγάρῳ, μετ' ἄρα δμωῆσιν ἔειπεν·

Αἶθ' οὕτως αὐτόν σε βάλοι κλυτότοξος Ἀπόλλων!
495 τὴν δ' αὖτ' Εὐρυνόμη ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·

Εἰ γὰρ ἐπ' ἀρῆσιν τέλος ἡμετέρησι γένοιτο·
οὐκ ἂν τις τούτων γε εὐθρονον Ἡῶ ἴκοιτο.

Τὴν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
μαῖ', ἐχθροὶ μὲν πάντες, ἐπεὶ κακὰ μηχανόωνται·
Ἀντίνοος δὲ μάλιστα μελαίνῃ Κηρὶ ἔοικεν. 500

Ξεῖνός τις δύστηνος ἀλητεύει κατὰ δῶμα,
ἀνέρας αἰτίζων· ἀχρημοσύνη γὰρ ἀνώγει·
ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐνέπλησάν τ' ἔδοσάν τε·
οὔτος δὲ θρήνῃ προμυθὸν βάλε δεξιὸν ὤμον.

Ἡ μὲν ἄρ' ὡς ἀγόρευε μετὰ δμῳῆσι γυναιξίν,
ἡμένη ἐν θαλάμῳ· ὁ δ' ἐδείπνεε δῖος Ὀδυσσεύς·
ἢ δ' ἐπὶ οἷ καλέσσασα προσηύδα δῖον ὑφορβόν· 505

Ἔρχεο, δῖ' Εὐμαίε, κίων τὸν ξεῖνον ἀνωχθεὶ
ἐλθέμεν, ὄφρα τί μιν προσπύξομαι, ἢδ' ἐρέωμαι,
εἴ που Ὀδυσσεύς ταλασίφρονος ἢε πέπυσται, 510
ἢ ἴδεν ὄφθαλμοῖσι· πολυπλάγκτω γὰρ ἔοικεν.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ, Εὐμαίε συβῶτα·
εἰ γὰρ τοι, βασιλεία, σιωπῆτειαν Ἀχαιοί·
οἷ ὄγε μυθεῖται, θέλγοιτό κέ τοι φίλον ἦτορ.
τρεῖς γὰρ δὴ μιν νύκτας ἔχον, τρία δ' ἡματ' ἔρουξα 515
ἐν κλισίῃ· πρῶτον γὰρ ἔμ' ἴκετο, νηὸς ἀποδράς·
ἀλλ' οὐπω κακότητα διήνυσεν ἦν ἀγορευόντων.

ὡς δ' ὅτ' αἰοιδὸν ἀνὴρ ποτιδέσκεται, ὅστε θεῶν ἔξ
ἀείδει δεδαῶς ἔπε' ἱμερόεντα βροτοῖσιν,
τοῦ δ' ἄμοτον μεμιάσιν ἀκουέμεν, ὅππότε ἀείδη· 520

ὡς ἐμὲ κείνος ἔθελγε παρήμενος ἐν μεγάροισιν.
φησὶ δ' Ὀδυσσεύς ξεῖνος πατρῷος εἶναι,
Κρήτη ναιετάων, ὅθι Μίνως γένος ἐστίν.
ἐνθεν δὴ νῦν δεῦρο τόδ' ἴκετο πῆματα πάσχων,
προπροκυλινδόμενος· στεῦται δ' Ὀδυσσεύς ἀκοῦσαι, 525
ἀγχοῦ Θεσπρωτῶν ἀνδρῶν ἐν πίονι δήμῳ,

ζωοῦ· πολλὰ δ' ἄγει κειμήλια ὄνδε δόμονδε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
ἔρχεο, δεῦρο κάλεσσον, ἵν' ἀντίον αὐτὸς ἐνίσπῃ.

530 οὔτοι δ' ἤε θύρησι καθήμενοι ἐψιαῖσθων,
ἢ αὐτοῦ κατὰ δῶματ'· ἐπεὶ σφισι θυμὸς εὐφρων.
αὐτῶν μὲν γὰρ κτήματ' ἀκήρατα κεῖτ' ἐνὶ οἴκῳ,
σίτος καὶ μέθυ ἠδύ· τὰ μὲν οἰκῆς ἔδουσι·
οἱ δ' εἰς ἡμέτερον πωλεύμενοι ἤματα πάντα,

535 βούς ἱερέοντες καὶ οἷς καὶ πίονας αἶγας,
εἰλαπινάζουσι, πίνουσί τε αἶθοπα οἶνον,
μαριδίως· τὰ δὲ πολλὰ κατάνεται. οὐ γὰρ ἔπ' ἀνήρ,
οἷος Ὀδυσσεὺς ἔσκεν, ἀρῆν ἀπὸ οἴκου ἀμῦναι.
εἰ δ' Ὀδυσσεὺς ἔλθοι, καὶ ἵκοιτ' ἐς πατρίδα γαῖαν,
540 αἰψά κε σὺν ᾧ παιδί βίας ἀποτίσεται ἀνδρῶν.

Ὡς φάτο· Τηλέμαχος δὲ μέγ' ἔπταρεν· ἀμφὶ δὲ
δῶμα

σμερδαλέον κονάβησε· γέλασσε δὲ Πηνελόπεια·
αἶψα δ' ἄρ' Εὐμαιὸν ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἐρχεό μοι, τὸν ξεῖνον ἐναντίον ὧδε κάλεσσον.

545 οὐχ ὄραάς, ὃ μοι νῖός ἐπέπταρε πᾶσιν ἔπεσσι;
τῷ κε καὶ οὐκ ἀτελής θάνατος μνησιτῆρσι γένοιτο,
πᾶσι μάλ', οὐδέ κέ τις θάνατον καὶ Κῆρας ἀλύξοι.
ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·
αἶ κ' αὐτὸν γνῶω νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
550 ἔσσω μιν χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, εἴματα καλά.

Ὡς φάτο· βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν
ἄγχοῦ δ' ἱστάμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ξεῖνε πάτερ, καλέει σε περίφρων Πηνελόπεια,
μήτηρ Τηλεμάχοιο· μεταλλῆσαι τί ἐ θυμὸς

ἀμφὶ πόσει κέλεται, καὶ κήδεά περ πεπαθυῖη. 555
 εἰ δέ κέ σε γνοιή νημερτέα πάντ' ἐνέποντα,
 ἔσσει σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε, τῶν σὺ μάλιστα
 χρηΐζεις· σῖτον δὲ καὶ αἰτίζων κατὰ δῆμον,
 γαστέρα βοσκήσεις· δώσει δέ τοι, ὅς κ' ἐθέλησιν.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 560
 Εὐμαί, αἰψά κ' ἐγὼ νημερτέα πάντ' ἐνέπομι
 κούρη Ἰκαρίοιο, περίφροσι Πηνελόπειη·
 οἶδα γὰρ εὖ περὶ κείνου, ὁμῆν δ' ἀνεδέγμεθ' οἷζύν.
 ἀλλὰ μνηστήρων χαλεπῶν ὑποδείδι' ὄμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει. 565

καὶ γὰρ νῦν, ὅτε μ' οὗτος ἀνὴρ κατὰ δῶμα κίοντα
 οὔτι κακὸν ῥέξαντα βαλὼν ὀδύνησιν ἔδωκεν,
 οὔτε τι Τηλέμαχος τόγ' ἐπήρκεσεν, οὔτε τις ἄλλος.
 τῶ νῦν Πηνελόπειαν ἐνὶ μεγάροισιν ἀνωχθι
 μεῖναι, ἐπειγομένην περ, ἐς ἥλιον καταδύντα· 570

καὶ τότε μ' εἰρέσθω πόσιος πέρι νόστιμον ἦμαρ,
 ἄσσοτέρω καθίσασα παραὶ πυρὶ· εἶματα γὰρ τοι
 λύγρ' ἔχω· οἷσθα καὶ αὐτός, ἐπεὶ σε πρῶθ' ἰκέτευσα.
 Ὡς φάτο· βῆ δὲ συφορβός, ἐπεὶ τὸν μῦθον ἄκουσεν.
 τὸν δ' ὑπὲρ οὐδοῦ βάντα προσηύδα Πηνελόπεια· 575

Οὐ σύγ' ἄγεις, Εὐμαίε; τί τοῦτ' ἐνόησεν ἀλήτης;
 ἢ τινά που δείσας ἐξαίσιον, ἧὲ καὶ ἄλλως
 αἰδεῖται κατὰ δῶμα; κακὸς δ' αἰδοῖος ἀλήτης.

Τὴν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφησ, Εὐμαίε συβῶτα·
 μυθεῖται κατὰ μοῖραν, ἅπερ κ' οἶοιτο καὶ ἄλλος, 580
 ὕβριν ἀλυσκάζων ἀνδρῶν ὑπερηγορούντων.
 ἀλλὰ σε μεῖναι ἀνωγεν ἐς ἥλιον καταδύντα.
 καὶ δέ σοι ᾧδ' αὐτῇ πολὺ κάλλιον, ᾧ βασιλεια,

οἴην πρὸς ξεῖνον φάσθαι ἔπος, ἦδ' ἐπακοῦσαι.

585 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε περίφρων Πηνελόπεια·
οὐκ ἄφρων ὁ ξεῖνος οἶεται, ὅσπερ ἂν εἴη·
οὐ γὰρ πού τις ὧδε καταθνητῶν ἀνθρώπων
ἀνέρες ὑβρίζοντες ἀτάσθαλα μηχανόωνται.

Ἡ μὲν ἄρ' ὧς ἀγόρευεν· ὁ δ' ἄχετο δῖος ὑφορβός
590 μνηστήρων ἐς ὄμιλον, ἐπεὶ διεπέφραδε πάντα.

αἶψα δὲ Τηλέμαχον ἔπεα πτερόεντα προσηύδα,
ἄγχι σχῶν κεφαλῆν, ἵνα μὴ πευθοῖαθ' οἱ ἄλλοι·

Ἦ φίλ', ἐγὼ μὲν ἀπειμι, σῦας καὶ κεῖνα φυλάξων,
σὸν καὶ ἐμὸν βίοτον· σοὶ δ' ἐνθάδε πάντα μελόντων.

595 αὐτὸν μὲν σε πρῶτα σάω, καὶ φράζεο θυμῷ,
μή τι πάθῃς· πολλοὶ δὲ κακὰ φρονέουσιν Ἀχαιῶν·
τοὺς Ζεὺς ἐξολέσειε, πρὶν ἡμῖν πῆμα γενέσθαι.

Τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
ἔσπεται οὕτως, ἅττα· σὺ δ' ἔρχεο δειελήσας·

600 ἦ ᾧθεν δ' ἵεναι καὶ ἄγειν ἱερήϊα καλά·
αὐτὰρ ἐμοὶ τάδε πάντα καὶ ἀθανάτοισι μελήσει.

Ὡς φάθ'· ὁ δ' αὖτις ἄρ' ἔξει εὐξέστον ἐπὶ δίφρου·
πλησάμενος δ' ἄρα θυμὸν ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
βῆ ὅ' ἵμεναι μεθ' ὕας· λίπε δ' ἔρκεά τε μέγαρόν τε,
605 πλεῖον δαιτυμόνων· οἱ δ' ὄρχηστῦ καὶ ἀοιδῇ
τέρποντ'· ἦδη γὰρ καὶ ἐπήλυθε δειέλον ἡμαρ.